

Nokian kaupungin sosiaalityön asiakasraati**MUISTIO****4. tapaaminen****12.2.2015**

Paikka: Neuvotteluhuone 201, Harjukatu 21.

Paikalla: 7/8 asiakasraatilaista sekä raadin vetäjät Helvi Ulvila ja Marianne Kukkasniemi-Mäkinen, erillinen läsnäololista.

1. Kokoontuminen ja kahvit.

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.30 ja toivotti vieraat ja raatilaiset tervetulleeksi.

2. Vierailijat

Vierailijoina raadissa olivat sosiaalityön johtaja Erja Kovalainen, aikuissosiaalityön johtava sosiaalityöntekijä Kaisa Männistö ja lastensuojelun johtava sosiaalityöntekijä Maria Antikainen. Heille oli etukäteen lähetetty kysymykset tapaamista varten. Kysymykset ja keskustelun anti on liitteessä 1.

3. Kehittämiskohde 1.

Pareittain ja yksi kolmen hengen ryhmä keskustelivat kuntouttavasta työtoiminnasta Nokialla SWOT-analyysin keinoin. Liitteessä 2. on SWOT-analyysin yhteenveto, jota käydään ensi kerralla läpi ennen vierailijoiden tuloa.

4. Vierailijat seuraavalle kerralle

Nokian kaupungin työllisyyspalveluista tulee Marita Leppämäki ja Toimintakeskus Väliasemalta Anne Suomala. He tulevat klo 14.30-15.30 paikalle.

5. Asiakasraadin esittely maaliskuussa aikuissosiaalityön ja työpajatoiminnan näyttelyssä kirjastossa.

Aikuissosiaalityötä ja työpajatoimintaa esitellään kirjastossa maaliskuun ajan näyttelyn muodossa. Raatilaisilta pyydettiin kommentteja sähköpostitse siitä, millaisena he ovat kokeneet sosiaalityön asiakasraadin jne. Kommenteista koostetaan asiakasraadin mielikartta näyttelyyn.

6. Asiakasraadin siirtäminen.

Toukokuun raati pidetään tiistaina 26.5. klo 13.30-15.30.

7. Palaute

Palaute kerätty.

8. Seuraava asiakasraadin tapaaminen torstaina 19.3.2015 klo 13.30-15.30.**9. Tapaamisen päättäminen.**

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.35.

LIITE 1

12.2.2015 Asiakasraadissa keskusteltavat asiat, vastaukset kursivilla:**1. Nämä on ainakin otettava esille:**

Miten käytännössä varmistetaan ennalta ehkäisevän sosiaalityön toimivuus?

Tällä hetkellä ennalta ehkäisevään työhön voidaan luokitella AAPO- ja EEVA-ohjaus sekä sosiaalityöntekijöiden jalkautuminen erilaisiin ryhmiin. Uusi sosiaalihuoltolaki on mietinnän alla Nokialla ja sen kautta sosiaalityön kenttään tulee paljon muutoksia. Palvelutarpeen arviointia tullaan tekemään kaikille sosiaalityön asiakkaille ja sitä kautta mietitään myös sitä, miten asiakkaan tarpeisiin voidaan parhaiten vastata. Aikuissosiaalityössä on viimeisen kahden vuoden aikana mietitty perustoimeentulotuen siirtämistä etuuskäsittelyyn entistä enemmän, jotta jäisi aikaa tehdä laajempaa sosiaalityötä ja saataisiin painopistettä enemmän korjaavasta ennalta ehkäisevään työskentelyyn. Joitain resursseja sosiaalityöhön on myös saatu, kuten sosiaaliohjaajan ja puolikkaan etuuskäsittelijän resurssit. Lastensuojelun näkökulmasta suuri osa ennalta ehkäisevästä työstä tehdään neuvoloissa, kouluissa jne., mutta uuden lain myötä myös lastensuojelussa ennalta ehkäisevän työn rooli korostuu ja se luo mahdollisuuksia saada kotipalvelua ja perhetyötä ilman lastensuojelun asiakkuutta. Työttömyys on korkealla ja raatilaiset ehdottavatkin, että voisiko sosiaalityön palveluista tiedottaa jo heti, kun henkilö jää työttömäksi. TE-toimistossa järjestetään info-tilaisuuksia, joissa sosiaalityöntekijä voisi mahdollisesti olla mukana, otetaan tämä asia mietintään.

Sosiaalihuollon saatavuus ja tavoitettavuus (uusi SHL 33§) ”...julkaistava helposti saavutettavalla ja ymmärrettävällä tavalla”.

- Kuinka asiakkaalle saadaan tietoa oleellisista palveluista, joita hän tarvitsee?
- Miten saadaan henkilö hakemaan toimeentulotukea jos itse on sitä mieltä, että pärjää vaikka rahat eivät riitä tai ovat todella tiukalla?

Sosiaalipalveluiden nettisivuja pidetään ajan tasalla ja puhelinajoista tiedotetaan mm. siellä. Lastensuojelussa on juuri saatu esite valmiiksi ja aikuissosiaalityön puolella se on tekeillä. Tiedotteita voisi laittaa päätösten mukana asiakkaille ja Nokian Sanomissa voisi tiedottaa asioista. Perustoimeentulotuen siirtyminen Kelaan vaikuttaa palveluihin jatkossa, mutta siitä ei ole vielä tarkkaa tietoa miten. Asiakkaan hakiessa apua tulisi pystyä erottamaan kriisitilanteet. Yhdellä tapaamisella voi olla vaikea päästä asiakkaan asiasta riittävästi perille, vaikka tilannetta kartoitettaisiin kasvokkain. Kuitenkin tärkeänä pidetään sitä, että asiakas saisi mahdollisimman pian tarvitsemansa avun ja kriisitilanteessa jaksaminen voi olla vähäistä, jolloin tarvitsee työntekijän tukea asioiden selvittämiseen. Joskus tarvitaan vain kuuntelijaa ja avoin keskustelu asioista auttaa aina. Sosiaalinen media on sosiaalityön kannalta sekä hyvä että huono asia. Sosiaalisessa mediassa saatetaan pelotella, mutta toisaalta siellä myös hyvät kokemukset leviävät ja yhä useampi saa apua. Kokonaisuudessaan koetaan kuitenkin, että sosiaalipalvelut Nokialla toimivat hyvin.

Onko lastensuojelulaissa määritelty sitä miten kauaksi lapset voidaan sijoittaa kotoa? Onko joku kilometrimäärä?

Varsinaista kilometrimäärää ei ole laissa määritelty, mutta lapsen/nuoren sijoituspaikkaa mietittäessä otetaan huomioon laajasti hänen tarpeensa, lähisuhteet jne. Läheisverkosto kartoitetaan aina lapsen sijoitusta mietittäessä. Lapsen tilanne voi kuitenkin vaatia ammattilaisten apua. Nokialla on hyvä tilanne lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden suhteen, sillä he ovat kaikki päteviä virassa olevia sosiaalityöntekijöitä.

2. Näihin paneudutaan jos jää aikaa:

Hyvinvoinnin seuraaminen ja edistäminen (uusi SHL 8§ ja 9§) toteutus?

Nokialla toimii päättävistä viranhaltijoista koostuva hyvinvointiryhmä. Nokialla on myös hyvinvointistrategia. Hyvinvointitilinpäätöksen yhteydessä kerätään indikaattoritietoja, joiden avulla seurataan hyvinvoinnin kokemuksia ja selvitetään missä asioissa tulisi kehittää toimintaa. Tänä vuonna esimerkiksi nuorten aktivointiastetta pyritään nostamaan, koska nuorisotyöttömyys on ollut korkealla. Nuorille järjestetään suoraan heille suunnattua mm. AAPO-ohjaus, starttipaja ja ryhmätoimintaa jne.

Miten selvitetään asiakkaan tarpeet yksilö- ja yleisellä tasolla?

Kun asiakas kohdataan, niin aina tehdään palvelutarpeen arviointi/tilanteen kartoitus. Usein ensimmäinen kohtaaminen on puhelimesta, jolloin pyritään kartoittamaan, millaisen palvelun tarpeessa asiakas on ja ohjataan hänet sen mukaan joko henkilökohtaiselle ajalle, kirjalliseen käsitteilyyn tai toiseen palveluun. Asiakkaan kanssa tehdään asiakassuunnitelma asiakassuhteen edetessä. Asiakkaan luvalla voidaan myös selvittää asiakkaan taustatietoja toisista palveluista. Asiakkaan tilanteen kartoittamisen tukena käytetään myös erilaisia testejä, kuten AUDIT-päihderiippuvuuden testit. Sosiaalityö on paljon muutakin kuin toimeentulotukea. Työllisyyspalvelut ovat perhepalveluiden alaisuudessa ja yhteistyö sosiaalityön kanssa on tiivistä.

Uuden sosiaalihuoltolain mukaan kunnallisena palveluna on järjestettävä maksutonta perhetyötä. Mitä tämä käytännössä tarkoittaa ja kuinka se järjestetään?

Lapsiperheiden kotipalvelu on sosiaalihuoltolain mukaista maksullista kotiapua (lastenhoitoapu, pienimuotoiset kodinhoidolliset tehtävät jne.), jota Nokialla on tarjottu ”ehkäisevän perhetyön” nimellä. Nimi tullaan tänä vuonna Nokialla muuttamaan lapsiperheiden kotipalveluksi. Kotipalvelu voidaan myös myöntää maksuttomana, perheen taloudellisesta tilanteesta johtuen. Perhetyö puolestaan on maksutonta ohjausta ja neuvontaa lasten kasvatukseen, vanhemmuuteen, arkiryhtiin, parisuhteeseen ym. liittyvissä kysymyksissä. Tällä hetkellä Nokialla on tarjolla neuvolan perhetyötä ja varhaiskasvatuksen perhetyötä, mutta sosiaalihuoltolain uudistuksen myötä perhetyötä tarjotaan jatkossa myös kouluikäisten perheille. Lisäksi perhetyötä on Nokialla tällä hetkellä tarjolla lastensuojelun avohuollon tukitoimena kaikenikäisten lasten perheille, jatkossa tämä palvelu on nimellä ”tehostettu perhetyö”.

Kuinka säännöllisesti laki velvoittaa sosiaalityöntekijää tapaamaan sijoitettua lasta?

Lakiin ei ole kirjattu esim. suoraa tuntimäärää vaan puhutaan riittävästä määrästä tapaamisista. Hallituksen esityksessä on kirjattu, että työntekijän tulisi tavata lasta 2h/kk aktiivisen työvaiheen aikana, mutta niin tarkasti sitä ei ole laissa.

Mihin menevät sijoitettujen lasten perheiltä perityt lapsilisät/elatustuet?

Lapsilisät käytetään ja elatustuesta 60% käytetään hoidon korvauksiin. Elatustuesta 40% kerryttää lapsen itsenäistymisvaroja, jotka suunnitellusti siirretään lapselle sijaishuollon päättyessä.

3. Ja nämä jos vielä jää aikaa:

Sosiaalipäivystys (uusi SHL 29§)

Sosiaalipäivystys on Nokialla virka-aikana sekä lastensuojelussa että aikuissosiaalityössä järjestetty. Lastensuojelussa on päivystysnumero ja aikuissosiaalityössä nimetty työntekijä huolehtii kiireellisten asioiden selvittämisestä, mikäli omaa työntekijää ei tavoiteta. Virka-ajan ulkopuolella palvelu ostetaan Tampereen kaupungin sosiaalipäivystykseltä ja yhteyden sinne saa hätänumeron kautta.

Kuinka sosiaalityössä tuetaan läheisiä ja lähiystävää?

Sosiaaliseen kartoitukseen kuuluu läheisverkoston kartoittaminen ja asiakkaan kanssa keskustellaan siitä, miten hän toivoo läheisverkoston kanssa työskenneltävän. Tarvittaessa läheisverkosto saa sosiaalityöstä tukea, mutta asiakkaan asioista voidaan keskustella vain asiakkaan luvalla. Läheistä voidaan aina kuitenkin kuunnella ja ohjata myös häntä sopivien palveluiden piiriin.

Miten valvotaan sijoitettujen lasten asianmukaista hoitoa ja huolenpitoa?

Valvontavastuu sijoitettujen lasten hyvinvoinnista kuuluu vastuutyöntekijälle ja valvontaa suoritetaan tarpeen mukaan. Lapsi saa omaan työntekijäänsä yhteyden puhelimitse, sähköpostilla tai sijoituspaikkojen työntekijöiden kautta. Sijoituspaikkoja kokonaisuudessaan valvoo Aluehallintavirasto ja Luotsi, joka on asiakasohjausyksikkö, jonka kautta sijoituspaikat lapselle haetaan.

Lastensuojelun tila Nokialla?

Lastensuojelussa olisi tarvetta vertaistukiryhmälle, koska aina ei pysty lähtemään Tampereelle ryhmiin.

Kysymyksiä, joita voidaan käsitellä raadissa vierailijoiden lähdettyä. Nämä asiat käsitellään 16.4. olevassa raadissa.

Saako tukea lapsen opiskeluun?

Hammasproteesien hankinta: korvaako joku taho? Siis jos menee yksityiselle puolelle hammaslääkäriin niin onko korvaava taho kela? Entä julkinen puoli?

Onko verotuksessa enää sairaskuluvähennystä? Jos ei ole miksi poistettu? Eikö se olisi hyödyllinen paljon sairastaville?

LIITE 2

SWOT-analyysi KUNTOUTTAVASTA TYÖTOIMINNASTA Nokialla 12.2.2015**VAHVUUDET**

- Tukee päivärytmin ylläpitämistä.
- Ehkäisee kotiin jumiutumista.
- Tukee sosiaalisia suhteita.
- Uuden ammatin kokeilumahdollisuus (pajatoiminta).
- Suunnan kartoitus (työ/koulutus/terveys).
- Vaikeasti työllistyvälle aktivoitumismahdollisuus.
- Kokemuksen syntyminen eri mahdollisuuksista.
- Turvallinen tapa ”mokata”.
- Ei pakko olla ammattilainen.

HEIKKOUEDET

- Taloudellisesti ei kannattavaa.
- Väärinkäyttö (työvoiman kierrätys)
- Työllisyystilastojen vääristyminen.
- Miten saadaan myytyä tämä toiminta tarvitseville työttömille?
- Yksilölliset tarpeet liian vähällä huomiolla.

MAHDOLLISUUDET

- Mahdollinen polku opiskeluun, töihin tms.
- Uusien taitojen ja vahvuuden löytäminen itsestä.
- Työllistyminen.
- Realistinen mielikuva työllistymismahdollisuuksista (terveys/ammatti/eläke).
- Yksilön motivaatio nousee; ymmärrys omista mahdollisuuksista.
- Työllistyminen.
- Oma aktiivisuus + osaaminen otetaan huomioon sekä ohjataan oikeaan suuntaan.

UHAT

- ”Hyväksikäyttö” työpaikoilla, ilmainen työvoima.
- Väärinkäyttö.
- Syrjäyttää aiheuttamalla vastareaktion motivaatiossa, väärä sijoitus henkilön tarpeisiin nähden.
- Kokemus ”orjatyöstä”.
- Vaara, liian helposti ”leimautua” kuntouttavan työn tarpeessa olevaksi – kuntouttavilla kun onhan pakko olla joku ”vika”.
- Mahdollisuus yrityksille käyttää hyväksi ”ilmaista” työvoimaa (ottaen huomioon uuden lain työhön takaisinottovelvollisuudesta).